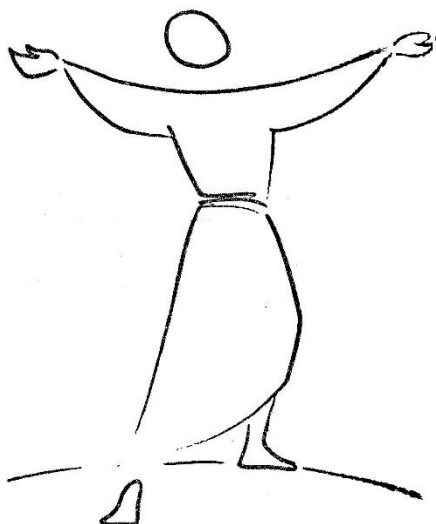

Zondag 3 december 2017
Eerste Advent

Ik zorg voor jou

Protestantse gemeente te IJsselstein
Voorganger: ds. Peter van der Schans
Organist: Gert van der Schoor
Vocaal kwartet o.l.v. Eugène Broekman

Zeg ... "Ziehier jullie God!" (Jesaja 40:9)

De paaskaars brandt

Ruimte voor ontmoeting in de hal en de kerkzaal

Muziek vooraf

10.00 uur De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

De voorganger heet allen welkom:

Hij komt! Advent! Komst! Zeg ... "Ziehier jullie God!" (Jesaja 40:9). God komt! Profeten als Jesaja keken er naar uit. En ze ontdekten dat God ook daadwerkelijk komt. Christenen zagen het ook. Ze zien God komen in het kind in de kribbe, in Jezus Christus. Zo komt God onder ons, in ons midden. Zó dat is moet eerst gezegd!

U dacht: de dominee komt. Met een nieuwe toga. En dan is het nog dat zwarte oudje. Inderdaad – ik had het anders gewild. Maar de naaister is ziek geworden. En als je het atelier alleen hebt, dan staat het werk in zo 'n situatie stil. Dus géén nieuwe toga vandaag. Wanneer wél? Ik weet het niet. Ik maak u een klein beetje lekker met wat plaatjes erbij.

*Laten we ons weer snel op de dienst van vandaag richten.
Laten we ons in stilte toewijden.*

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Groet

Bemoediging

We zingen het intochtslied (staande): Psalm 25:2 en 6

De gemeente gaat weer zitten

Bij het aansteken van de Adventskaars:

1	Ik steek het eerste kaarsje aan, een lichtje van 'Ik zorg voor jou als een herder voor zijn schapen'. Zo is de Heer ons altijd trouw.	Kind aansteken: Marlinde Kind lezen: Esra
---	--	--

We zingen: Lied 444:1

Gebed:

*Wek op uw macht, O God,
en kom naar ons toe,
red ons uit de gevaren
die wij zelf ontketend hebben
en houd om ons heen
uw beschermende handen.
Amen.*

(W.R. van der Zee, *Zondaggebeden*, p.21.)

We zingen: Lied 444:3 en 5

Smeekgebed, besloten met het zingen van: Lied 463:1, 2, 3, 6, 7 en 8

*Heer, onze God,
Wij bidden u voor mensen en dieren,
voor bomen en planten,
voor jong en oud,
voor mensen binnen en mensen buiten,
voor de gemeente en de wereld.
Wij roepen U aan
Om alle moeite en pijn,
Om het lijden en de lasten,
Om het ongeluk en het onheil,
Om twijfels en aarzelingen,
Om gevangenschap en onderdrukking,
Om de nood en de dood.
Want uw barmhartigheid heeft toch geen einde!
Zo bidden en zingen we samen:*

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord:

*Wij wachten op U, o God,
op uw komst, op U zelf,
op uw licht dat verheldering brengt,
op uw woord dat alles verandert;
open onze oren
voor uw woorden van hoop,
open onze ogen
voor uw wegen van heil,
open onze harten
voor het geheim van uw liefde
die ons ook vandaag
in vuur en vlam kan zetten,
open onze mond
dat wij uw heil niet verzwijgen*

*en ook niet verzuimen
bij de naam te noemen
wat onheil is.
Amen.*

(W.R. van der Zee, *Zondaggebeden*, p.20.)

Gesprek met de kinderen:

- gesprek door de voorganger aan de hand van thema/voorwerp
- link wordt gelegd naar het grote boek dat op een lage standaard staat

Advent	Beamer	Voorwerp
1	Beeld van de herder	Yens neemt een foto van zijn poes mee, het gaat over het zorgen voor dieren

Bij de foto van Yens:

...

Bij de projectverbeelding

Elke week kijken we in het boek vol verwachting. Zo zien we aan de hand van de verhalen van Jesaja steeds iets meer van het licht dat God in de duisternis van de aarde brengt.

Vraag aan de kinderen om bij het boek te komen. Doe het boek open. Wat zie je op de plaat? Wat doet de herder? Een herder zorgt goed voor zijn schapen. Welk schaapje zou jij wel willen zijn? Waarom? In de kindernevendienst hoor je het verhaal van de herder.

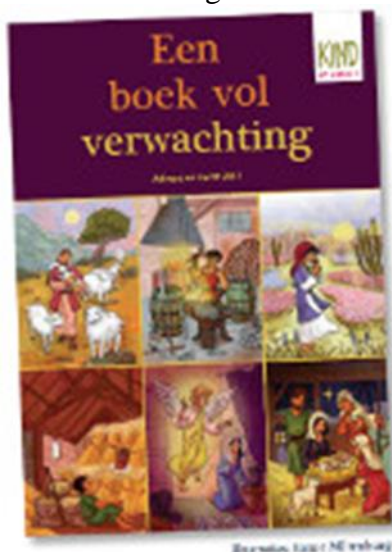
We zingen met de kinderen: het projectlied 'Een boek vol verwachting': vers 1 en 2 (m Lied 8a / 243, *Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk*)

*1. Jesaja schreef zijn tijd voorbij,
zo geeft hij hoop aan jou en mij.
Lees mee en blijf niet langer staan
bij hoe het altijd is gegaan.*

2. Hij troostte mensen met verdriet

*omdat de Heer hem spreken liet:
‘Als herder zorgt God ook voor jou,
beschermt je en hij blijft je trouw.’*

Het licht en het grote boek worden door de kinderen meegenomen

Schriftlezing: Jesaja 40:1-11

40:1 Troost, troost mijn volk, zegt jullie God.
2 Spreek Jeruzalem moed in, maak haar bekend
dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan,
omdat zij een dubbele straf voor haar zonden
uit de hand van de HEER heeft ontvangen.

3 Hoor, een stem roept:
‘Baan voor de HEER een weg door de woestijn,
effen in de wildernis een pad voor onze God.
4 Laat elke vallei verhoogd worden
en elke berg en heuvel verlaagd,
laat ruig land vlak worden
en rotsige hellingen rustige dalen.
5 De luister van de HEER zal zich openbaren
voor het oog van al wat leeft.
De HEER heeft gesproken!’

6 Hoor, een stem zegt: ‘Roep!’
En een stem antwoordt: ‘Wat zou ik roepen?
De mens is als gras, hij bloeit als een veldbloem.

7 Het gras verdort en de bloem verwelkt
wanneer de adem van de HEER erover blaast.
Ja, als gras is dit volk.’
8 Het gras verdort en de bloem verwelkt,
maar het woord van onze God houdt altijd stand.
9 Beklim een hoge berg, vreugdebode Sion,

verhef je stem met kracht, vreugdebode Jeruzalem,
 verhef je stem, vrees niet.
 Zeg tegen de steden van Juda: 'Ziehier jullie God!'
 10 Ziehier God, de HEER!
 Hij komt met kracht, zijn arm zal heersen.
 Zijn loon heeft hij bij zich, zijn beloning gaat voor hem uit.
 11 Als een herder weidt hij zijn kudde:
 zijn arm brengt de lammeren bijeen,
 hij koestert ze, en zorgzaam leidt hij de ooiën.

We zingen: Lied 441:1, 6 en 7

Verkondiging:

Hij komt zo! We waren gewaarschuwd. Hij komt eraan! We gingen staan. We waren vol verwachting. Het was stil. Maar het zinderde. Hij komt! Reikhalzend keken we ernaar uit. Hij komt! En je ging op je tenen staan. Je maakt je nek zo lang mogelijk. Want je wilde het zien. Je voelde de spanning door je lijf. Hij komt!

Zo voelde Advent, gemeente van onze Heer! Intenser als nooit te voren besepte ik: dat is advent. Hij komt!

Het was een paar maanden terug. 31 oktober. Hervormingsdag. 500 jaar Reformatie in Nederland. Ik was in de Domkerk in Utrecht. En de koning zou komen, Willem Alexander. En ieder keek naar hem uit op dat moment. Het wachten, het verwachten was vergelijkbaar met het advent van nu, vandaag.

Alleen – ik hoop, dat God ook écht komt. En dat we iets van zijn aanwezigheid te zien krijgen. Vandaag, morgen.

Want het pijnlijke voor mij in de Dom was, dat ik de koning níet kon zien. En dat ik later op TV moest zien, dat hij er inderdaad was geweest. Ik zat namelijk in een donkere hoek, achteraf. Ach, ik kon in elk geval zitten...

Advent is vandaag begonnen. De eerste zondag van Advent. En we kijken in deze weken van Advent vooruit. Aan de hand van de woorden vol verwachting van Jesaja. De vergezichten van Jesaja helpen ons op weg om de komst van God te ontdekken.

Maar dat is nog knap lastig. Ik merkte dat in Mariënstein bij de gespreksgroep. En ik merkte het bij de Bijbelleesgroep. Er zijn twee problemen. Het eerste is dat Jesaja 40 lastig te lezen en te begrijpen is. Ingewikkelde zinnen, moeilijke woorden. En het tweede is wat die teksten van Jesaja met kerstfeest te maken hebben. Wat moet je er mee als het om het kind in de kribbe gaat? Als je wilt voorbereiden op de komst van Jezus?

Ik zal proberen de kern van wat Jesaja vandaag zegt op te pikken en dichterbij te brengen. En dat doe ik allereerst door te zeggen: Jesaja legt uit: Hij komt! Advent! Komst! Zeg ... "*Ziehier jullie God!*" (Jesaja 40:9). God komt! Profeten als Jesaja keken er naar uit. En ze ontdekten dat God ook daadwerkelijk komt.

Christenen zagen het ook. Ze zien dat God in elk geval ook gekomen is in het kind in de kribbe, in Jezus Christus. Zo komt God onder ons, in ons midden. En God zegt: Ik zorg voor jou! Ik ben je goede herder!

En je hoopt en bidt dat God nog altijd gaat komen. Ook nu. Vandaag en de dagen die komen. Of misschien vooral: in de nachten die je doormaakt. Dan hoop je helemaal, dat God je niet in de steek laat.

Nu – de tekst van Jesaja 40 heeft betrekking op een diep donkere nacht in het leven van het volk Israël. We zitten in de tijd van de Babylonische ballingschap (586-539 v.Chr.). De belangrijke mensen uit de samenleving van Jeruzalem zijn weggevoerd naar Babylon. De meest invloedrijke figuren zijn gearresteerd en meegevoerd. De staf van het hof, de topambtenaren, ministers, generaals, leidende handeldsmensen, kunstenaars, opiniemakers – allemaal opgeschoten in het getto van Babylon. Alsof alle belangrijke mensen uit Amsterdam, Den Haag en Rotterdam zijn opgepakt. En dan zit je daar in een vreemd land, in een vreemde omgeving. Je wordt op het meest basale teruggeworpen. Je vraagt je af: Hoe kon het zo gebeuren? Waar hebben we het aan te danken? Men beseft en belijdt: het is onze eigen schuld. We hebben niet geluisterd naar al die boodschappers van God die ons waarschuwden. Maar we gingen onze eigen gang. Geen wonder dat we gestraft worden en nu vast zitten in dikke mist en in donkere duisternis. Het zijn zware tijden.

En dan klinkt er: Advent! Hij komt! God komt! God komt als herder! En later zei men: Jezus komt, de goede herder.

In een spel van diverse stemmen komt de blijde boodschap naar ons toe. En dat terwijl je het moeilijk hebt. De toekomst gesloten. Geen gat. Wat moet je nog?

En de profeet ziet ook een prachtig beeld erbij. Een plaatje dat licht geeft in het donker. Een visioen waarmee je ziet, dat God bij de mensen wil zijn. En het is een heel gewoon plaatje, zeker voor de tijd van Jesaja. Die herder met schapen. Maar voor Jesaja is dat beeld méér dan gewoon. Het is typerend voor iets heel indringends. Als Jesaja ziet hoe een herder voor zijn schapen zorgt, dan moet hij aan God denken. *Zó* zorgt God voor de mensen. Precies zoals een herder voor zijn schapen zorgt.

En dan is het vrouwen en kinderen eerst. De ooiën en de lammetjes worden speciaal genoemd. De moeders die zogen en de kinderen worden zorgzaam gekoesterd.

God is een herderkoning die ons zorgzaam bejegt. Het beeld is oud en vertrouwd. Psalm 23 de sjabloon ervan. Vooral in situaties van rouw spréékt de psalm. Dan wil men toch elke keer weer aan dat beeld zich optrekken: de herder die je in het oog heeft. Die voor je zorgt.

God is een herder die de schapen door dik en dun draagt. Die in de woestijn van je leven je begeleidt naar mooie, veilige plekjes.

God is een herder die troost geeft aan mensen in nood, aan mensen oog in oog met de dood. Dat geldt voor de mensen in Babel. Maar ook ons, als wij door tranen van verdriet overspoeld worden. *“Troost, troost mij volk, zegt jullie God.”*

Ik haal wat doodoeners aan als het om troosten en rouwen gaat. Ik haal ze uit een boekje van onze kerk *‘Ik bewaar je’, gedachten en woorden bij rouw en verdriet.* En die haalt ze weer uit een boek van ds. Margriet van der Kooi, geestelijk verzorger in het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis en het Regionaal Psychiatrisch Centrum Woerden.

De tijd heelt alle wonden.

Een cliché, soms aangevuld met een verhaal over verschillende 'fasen' die je in het rouwproces achter elkaar hoort te doorlopen. Tijd is inderdaad belangrijk, maar niet het enige. Zorg, aandacht en begrip zijn ook nodig. De 'fasen' lopen bovendien vaak dwars door elkaar heen. Rouwen lijkt meer op een doolhof dan op een rechte route.

De plotselinge dood van iemand is erger dan overlijden na een lang ziekbed. Rouwen na een ziekbed duurt korter omdat je een deel al hebt 'gedaan' tijdens de ziekte.

Elk verlies, iedere rouw is uniek. Een lang ziekbed waarbij de geliefde steeds meer inlevert, is smartelijk. Een rampverlies is ook smartelijk: je hebt geen afscheid kunnen nemen. Je kunt

het niet vergelijken, waarom zou je ook? Vergelijk verlies niet maar wees mensen nabij in hun unieke verlies.

Het eerste jaar gaat wel. het tweede jaar wordt nog erger.

Ook weer te algemeen om waar te zijn. Het helpt zeker niet om het te zeggen. Het kan mensen verwarren en angst aanjagen.

Je moet een ritueel doen om rouw af te sluiten.

Er 'moet' niks. Rituelen kunnen helpen maar zijn niet verplicht. Ze zijn er ook niet 'zomaar', je bedenkt ze niet. Ze zijn verbonden met je eigen verhaal en met de Grote Verhalen. Je plant ze niet zomaar in een ander leven. Ze kunnen wel ontstaan, op grond van gewoontes in het gezin, in je leven.

Gedeelde smart is halve smart.

Gedeelde smart kan juist erg ingewikkeld zijn omdat mensen hun verdriet anders beleven en uiten. Dat kan een mens extra eenzaam maken. Als er ook nog zelfverwijt speelt, is de smart misschien niet eens gedeeld. Zo kan gedeelde smart zelfs dubbele smart zijn.

Van de doden niets dan goeds.

Discretie is belangrijk. Je hoeft de fouten van een overledene niet breed uit te meten op een begrafenis. Maar transparantie is ook belangrijk. Als mensen zich niet meer herkennen in de beschrijving van de overledene geeft dat vervreemding. Zoek naar woorden om te zeggen wat anders had moeten zijn. Erkenning is het sleutelwoord. We begraven maar zelden heiligen.

Ik heb niet echt om mijn moeder gerouwd. Dat zal dus nog wel komen.

Dat moet maar blijken. Laatje niets aanpraten wat er niet is of wat anders is dan jij of je omgeving normaal vindt. Soms meldt verdriet zich opeens op een onverwachte manier. Je lijf vertelt je iets. Neem er de tijd voor, in gesprek met een huisarts. Maar wat er niet is, is er niet, ook niet als anderen vinden dat het er moet zijn.

En tenslotte een gedicht van Marinus van den Berg. Hij verbindt mooi de situatie van de ballingen in het verre Babylonische land met degene die ongewild terecht zijn gekomen in het land van rouw en verdriet.

Troost

*Onverwacht
werd alles
ongekend anders.*

*Ontwakend
in een vreemd land
ontbraken me de woorden.*

*Fel woedde
de pijn in mijn
uitgedroogde ziel.*

*Voorgoed ontroostbaar
leek mijn bestaan.*

*Ver weg van dit land
wilde ik zijn.
Ver weg van dit
troosteloze gebied.*

*Geen antwoord kreeg ik
op mijn waarom.*

*Jouw trouw
jouw geduld met mij
jouw betraande ogen
jouw zachte streling
jouw stille nabijheid
werden oases van troost.*

(Marinus van den Berg, *Alsof je er nog bent. Teksten bij afscheid*, p. 20v.)

Zó herkennen we God.
Zo komt Góð.

Amen

Meditatief moment: Het vocale kwartet zingt.

1. Withering as grass is humankind, And fleeting as the short lived flower; The goodliness today we find Tomorrow fades, and is no more.	1. Verwelkend als gras is de mensheid, en vluchtig als de kortstondige bloem; de goedheid die we vandaag vinden vervaagt morgen, en is niet meer.
2. Man, foolish man, his virtue shows, Which for a moment charms our eyes; The sin-convincing Spirit blows, Withers the flower, and fades, and dies.	2. Man, dwaze man, zijn deugd toont, wat voor een ogenblik onze ogen charmeert; de van zonde overtuigende Geest blaast, verwelkt de bloem en vervaagt en sterft.
3. Die the gay flower of human pride: The Word of God shall stand secure; The Word of God shall still abide, And firm from age to age endure.	3. Sterf vrolijke bloem van menselijke trots: Het Woord van God zal vast staan; het Woord van God zal steeds erbij blijven, en standvastig van tijd tot tijd voortduren.
4. Sion, ascend the mountain top, Jerusalem, the grace proclaim; Herald of God, thy voice lift up, And strongly shout the Savior's name.	4. Sion, beklim de bergtop, Jeruzalem, verkondig de genade; Boodschapper van God, verhef uw stem, En schreeuw krachtig de naam van de Heiland.

8. Shepherd of souls, His tender care Shall kindly for His flock provide; The lambs He in His arms shall bear, And sweetly in His bosom hide.	8. Herder der zielen, zijn tedere zorg zal vriendelijk zorgen voor zijn kudde; De lammeren die Hij in zijn armen zal dragen, en lieflijk in zijn boezem verbergen.
9. His sheep He shall protect, and feed, Bind up the maimed, support the weak; The great with young shall gently lead, And seek the lost, and heal the sick.	9. Zijn schapen zal hij beschermen en voeden, verbind de verminkte, ondersteun de zwakken; De grote met jongen zal zachtjes leiden, en de verlorenen zoeken en de zieken genezen.

We zingen: Lied 756:1, 2, 3, 6, 7 en 8

DIENST VAN HET ANTWOORD

Update Tussenspel

Ds. Wassenaar

Het zal je maar gebeuren...

dat je je vriendin hevig bloedend op de vloer van de kerk vindt

dat je als dominee in jouw kerk zo wordt verwond

dat de dominee, die er altijd voor iedereen in het dorp is, dit overkomt.

Welk drama zich in het dorpskerkje van Rhenoy heeft afgespeeld is nog onduidelijk. Maar dat het een drama is, is duidelijk. Een drama dat ons allen schokt.

Laten we bidden dat ds. Ebi Wassenaar mag herstellen. Dat er duidelijkheid komt wat er is gebeurd, ook met de verdachte. En dat de gemeenschap van Rhenoy kracht ontvangt om dit met elkaar te dragen.

>> Straks een kaart om te tekenen.

We gedenken William Thynne Nicholson. We luisteren naar Lied 730.

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Goede God,

als een herder zorgt U voor ons allen.

U troost ons als we verdriet hebben,

U geeft ons vertrouwen voor de toekomst,

Uw woorden zijn en blijven waar.

Daar danken we U voor!

U merkt tegelijkertijd:

We verwachten alles van U!

En U verwacht van ons,

zo klein en kwetsbaar als wij zijn,

dat wij goed voor alles en iedereen zullen zorgen

van de avond tot de morgen.

Help ons om die verwachting waar te maken

zodat we allen kunnen wonen

in een veilige wereld waar U nabij bent.

(De belofte dat u bij ons bent)

*God, we weten het wel:
u laat ons niet in de steek.
U hebt beloofd dat u
dat u bij ons bent
door uw Geest.
U hebt beloofd
dat we iets van u
zullen merken,
dat u om ons heen bent
en ons troost en helpt ...
Maar we voelen
ons vaak zo alleen.*

*We voelen ons verloren
als we denken
aan al die grote problemen,
die we als mensheid
moeten oplossen.
Hoe krijgen we haat
en geweld de wereld uit?
Hoe voorkomen we
dat we vastlopen
met het milieu?*

*God, u doet wat u belooft.
Geef dat we dat ontdekken.
Misschien kijken we wel
niet goed genoeg.
Geef ons oog voor mensen,
die in uw Geest leven
en zo laten zien
dat u niet ver weg bent.*

(Greet Brokerhof-van der Waa, *Zeg het maar gewoon*, p74)

Stil gebed

Onze Vader

Delen van de bloemengroeten: Zie Tussenspel

Inzameling van de gaven
Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug
Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 439: 1, 2 en 3

Uitzending

Zegen

We zingen: Lied 431C: *Amen, amen, amen!*

Orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang